

Pred občnimi zbori KDZ in KZ v okraju Kranj-okolica

V podjetju imajo urejeno plačevanje po efektu dela, delavski svet, ki skrbno rešuje vsa pereča vprašanja, pa polaga pažnje predvsem na ažurnost knjigovodstva, na štednjo in na znižanje stroškov. Velike težave ima podjetje radi pomanjkanja prevoznega parka, saj so poslovalnice raztresene po vsem okraju. Delavski svet skrbi za ideološko vzgojo svojega članstva. V preteklem letu je dobil republiko prehodno zastavo, ki jo ima še danes v svoji lasti. (V nekem prejšnjem dopisu je bilo pomotoma navedeno, da jo je oddal). Upamo, da bo postal zmagovalec tudi v tekmovalstvu Osvobodilne fronte.

DROBNE VAŽNE VESTI

Prezidij Ljudske skupščine LR Slovenije je razpisal volitve ljudskih poslancev v Ljudsko skupščino LR Slovenije, ki bodo v nedeljo, dne 18. marca t.l.

Maršal Tito je v intervjuju z dopisnikom United Pressa na vprašanje o možnostih v sedanjem obdobju za ohranitev miru odgovoril: „Mislim, da so vedno možnosti, posebno ker gre za to, da bi se človeštvo izognilo še večji nesreči, kot je bila druga svetovna vojna. To je tako velikanško vprašanje za usodo človeštva, da ni človeka, ki tega ne bi želel in ki se ne bi bal vojnega spopada, razen ljudi, ki špekulirajo, da bi pri sedanjem položaju dossegli smotne na cenen način. Treba je žrtvovati in storiti vse za ohranitev miru, s tem pa ne mislim, da bi bilo treba žrtvovati koristih malih narodov za to, da bi se dosegel začasni mir, marveč je treba žrtvovati nekatere zahteve velikih sil.“

Ljudska skupščina LR Slovenije je na svojem četrtem izrednem zasedanju te dni odobrila proračun za leto 1951., ki določa 6.355.300.000 din dohodkov in izdatkov.

Tudi wolframa, redke kovine, ki je nujno potrebna za proizvodnjo poedinih vrst kakovostnega jekla, bomo imeli letos dovolj doma. Pridobivajo ga v rudnikih v vzhodni Srbiji.

Množične organizacije in društva Kranja tekmujejo na čast 10-letnice OF

Posvetovanje predstavnikov množičnih organizacij in društev, ki je bilo 8. t. m. je pokazalo, da so posamezna društva in množične organizacije aktivno pristopile k tekmovanju za 10. obletnico Osvobodilne fronte. Dobro tekmujejo po sindikalnih podružnicah. Ne zaostaja tudi esperantsko društvo, ki je organiziralo tečaje in pričelo agitirati za zbiranje novega članstva. Dopisujejo si z esperantisti drugih držav. Člani tega društva lahko s svojim dopisovanjem v druge države mnogo koristijo pri pobijanju klevet, s katerimi blatijo informbirojske države naše vodstvo in naše narode. Dovolj jasno nam to kažejo primeri, ko se esperantisti iz Japonske, Anglije in Čileja v svojih pismih zanimajo za razvoj naše države in še posebej za tovariša Tita ter žele od naših esperantistov zvedeti resnico.

Tudi SKUD „France Prešeren“ je aktivno pri tekmovanju za 10. obletnico. Zelo marljivo vzgaja kader in se pripravlja na pevske nastope.

V Sori je ljudska inšpekcija razkrinkala predsednika KLO kot špekulanta

Jože Starman, dasedanji predsednik krajevnega ljudskega odbora v Sori pri Medvodah, je prišel v vas šele pred dvema letoma. Kmalu se je vsem vaščanom zelo priljubil, saj je znal lepo govoriti, kako bo delal, da bo vas dobila vodovod itd. Zato so ga frontovci pri volitvah v krajevno ljudsko odbore decembra 1949. leta izvolili za predsednika krajevnega odbora. Kmalu po prihodu v vas pa je postal tudi upravnik krajevnih gostilne, ki jo je skozi 18 mesecev vodil tako, da je bil vsak vpogled v splošno finančno stanje gostilne nemogoč. Svoj vpliv in diktatorski odnos do odbornikov je znal tako izrabiti, da ga odborniki niso nikoli preveč spraševali, kako je s prometom in čistim dobičkom. Račune o tistih količinah pijače, ki jih je prejemal od podjetja „Vino“ iz Kranja, je imel vedno v redu. Zato pa ni knjigovodji nikoli dajal podatkov o količinah vina in žganja, ki jih je kupoval po Dolenjskem in drugod. Koliko neprijavljenega vina in žganja so spili Sorčani, ni mogoče ugotoviti.

To njegovo početje pa ni ostalo prikrito ljudskim inšpektorjem, ki so predvsem v zadnjem času nanj budno pazili. Ko so v pretekli jeseni zbrali obtežilne podatke, so ga poklicali na zagovor. Ni se opravičeval, ampak je takoj pristal na to, da plača krajevnemu odboru 23.000 din iz izkupička, ki si ga je nabral „na črno“, in 27.000 din kot čist dobiček iz rednega poslovanja, torej skupno 50.000 din. Od te vsote je plačal krajevnemu odboru prve dni tekočega meseca 40.000 din.

Medtem pa je začelo med vaščani vreti. Ti so na zboru volivcev, koncem novembra preteklega leta, ožigalsi njegovo početje in sklenili, da špekulanta nočejo več imeti za predsednika krajevnega odbora. Seveda pa sta se med temi našla tudi dva njegova

Lokalna industrija v Kranju gre v novo leto z lepimi perspektivami

V delokrog lokalne industrije MLO spada 5 industrijskih podjetij. Do 1. VI. mesto Kranj ni vodilo nobenega industrijskega podjetja. S pridobitvijo industrijskih podjetij se je gospodarka moč mesta dvignila. Z ozirom na težave, ki so jih morala industrijska podjetja premagovati v preteklem letu, je bil uspeh zadovoljiv, pri nekaterih celo prav dober, kakor n. pr. pri „Pletenini“ in v Tovarni mila, kjer si je dobro in samoiniciativno vodstvo znalo pomagati tudi iz pomanjkanja surovin in raznih tehničnih utenzilij. Velike težave v preteklem letu je imela Industrija bombažnih izdelkov, saj ji je primanjkovalo 25 tkalskih moči. Ta primanjkljaj na delovni sili je bil deloma odstranjen šele decembra. Druga velika ovira v izpolnjevanju proizvodnega plana je bilo pomanjkanje škroba. Jasno je, da sta ta dva faktorja odločilno vplivala na izvršitev plana. Tako je podjetje dejansko izpolnilo le 81% proizvodnega in 86% finančnega plana. Koncem leta pa je kolektiv v požrtvovalnostjo le dosegel proizvodni plan. V organizacijskem pogledu podjetje ni bilo na višini. Z reorganizacijo, nastopom nove uprave in delavskega sveta pa se je to stanje proti koncu leta izboljšalo. Izvršena

je bila reorganizacija vodilnega kadra in utrdila se delovna disciplina. Knjigovodstvo je bilo po dolgem času spet ažurirano, delovni kolektiv z upravo pa je udarniško prebelil prostore tkalnice v obratu „Soča“. Uprava in upravni odbor sta zelo prizadevna in podjetje je na tem, da postane eno najboljših podjetij v Kranju. Za leto 1951. ima podjetje zmanjšan proizvodni plan. Ima tudi dovolj preje in škroba, nabaviti pa si bo moralo še bombaž.

Poslovanje podjetja „Pletenina“ v preteklem letu dokazuje, da je bilo pod dobrim vodstvom. Tovarna je izpolnila plan količinsko in finančno. Podjetje je imelo težave tako v pogledu surovin kakor tudi pletilnih igel. Plan proizvodnje volnenih pletenin ni mogel biti izpolnjen, ker je volna prihajala v količinah, ki se zdaleč niso dosegle po planu predvidenih kvot. Podjetje si je pomagalo na ta način, da je s stroji, ki bi morali proizvajati volnene pletenine, proizvajalo pletenine iz bombaža in vignonke. Ta rešitev sicer ni bila najboljša, ker groba preja kvarno vpliva na stroje. Strojni park je že precej izrabljen, vendar ga vzdržujejo v močnem redu in sami popravljajo in izdelujejo rezervne dele.

Disciplina v podjetju je dobra. Upravni odbor in delavski svet sta zelo aktivna. Izgledi za leto 1951. niso najboljši, ni pa dvoma, da bo podjetje častno prebrodilo vse predvidene in nepredvidene težave.

Tovarna mila je kljub pomanjkanju delovne sile že koncem avgusta izpolnila letni proizvodni plan ter ga do konca leta visoko presegla. Nabavljala je surovine tudi izvenplansko ter si s tem zagotovila nemoteno obratovanje. V letu 1951. bo podjetje proizvajalo po planu I. in je viški bodo šli v plan II. Za dogleden čas je podjetje preskrbljeno s surovinami. V tem letu bo razširjena tudi proizvodnja kozmetike in toaletnega mila. Podjetje ima torej še velike možnosti razvoja.

Podjetju „Zimopreja“ v Stražišču tudi ni bilo z rožicami posuto. Manjkalo mu je surovin. Proizvodni plan je dosegel 90%, finančni plan pa je bil presežen. Za leto 1951. ima podjetje zmanjšan proizvodni

TEMA POŠIRNEM SVETU

Vojna na Koreji. Kljub vsem miroljubnim prizadevanjem v OZN besni vojna na Koreji z vso svojo strahoto naprej. Glavni štab Severne korejske vojske poroča, da nadaljujejo čete pod njegovim poveljstvom ofenzivne akcije na vseh frontah. Ameriške in južnokorejske čete pa so na zapadnem sektorju ponovno zavzele mesto Osan, ki leži 40 km južno od Seula. Ne ve se še, kako se bo končal ta protinapad ameriških sil proti silni premoči, ki jo imajo Severni Korejci.

Francoska skupščina je odobrila državni oborožitveni program. Proti so glasovali komunistični in degolistični poslanci.

Burma se ne bo opredelila v svoji zunanji politiki za noben blok držav. To je uradna izjava njene vlade ob 3. obletnici državne samostojnosti.

Politični odbor OZN je te dni sprejel načela za prenehanje sovražnosti na Koreji in za ustanovitev odbora veseli za rešitev vprašanj Daljnega vzhoda. Načela vsebujejo prenehanje sovražnosti, uspostavitve miru, umik vseh nekorejskih sil in izvedbo svobodnih volitev na vsej Koreji.

plan tapetniške žime, plan žimaste podloge pa je bil radi pomanjkanja surovin (konjska žima) črtan.

V neurejenem stanju je bila Opekarna v Stražišču. V organizacijskem pogledu je bilo podjetje zelo slabo, tudi delovna disciplina ni bila na višku. Opekarna ni mogla izpolniti plana proizvodnje, doseglih je bilo komaj 67,5%. Pod sedanjo upravo pa se je v podjetju marsikaj spremenilo. Zgrajen je bil nov dovozni most, nabavljen nov stroj za rezanje opeke, povečano je bilo korito mešalca glin, februarja pa bo popravljena tudi peč. V zimski dobi bo glina strokovno pripravljena, tako da bo imelo podjetje vse pogoje za izvršitev planskih nalog.

Ena najhujših težav pa je za vsa podjetja pomanjkanje žarnic. To se posebno močno občuti sedaj v zimskem času, ko je proizvodnja odvisna od dobre razsvetljave delovnih mest.

Proti koncu leta so podjetja prevzeli delavski sveti, zato pa lahko z zaupanjem gledamo na nadaljni razvoj naše lokalne industrije.

Spomin iz narodnoosvobodilne borbe

Skica prvotne oblike bunkerja tehnike Kokrškega odreda nad Završnikom

lantskim početjem in podpiranjem velikih kmetov, kar velja za bivšega predsednika krajevnega odbora, oziroma zaradi neče-

lavnosti, nista mogla ostati prikrita svojim volivcem, ki hočejo imeti v krajevnem odboru le poštene in delovne ljudi.

KULTURNI PREGLED

10. januarja je umrl za srčno kapjo v neki rimski kliniki znani ameriški pisatelj in novinar Sinclair Lewis, ki je dobil leta 1930. Nobelovo nagrado. Rodil se je 7. februarja 1895., bil sprva novinar, s 30. letom pa se je povsem posvetil književnosti in pisal novele, romane in kritike. Pri nas najbolj znan njegov roman nosi naslov: „Arrowsmith“. Leta 1938. je napisal uto- piistični roman proti fašizmu „To pri nas ni mogoče“, po drugi vojni pa roman „Kraljevska kri“, ki obravnava črnsko vprašanje.

V Ljubljanski Moderni galeriji, ki je ena najmlajših slovenskih kulturnih ustanov in je po vojni v svojih prostorih priredila že celo vrsto priložnostnih ter zlasti retrospektivnih razstav slovenskih upodablajočih umetnikov, slikarjev in kiparjev, bo do spomladi pripravljena stalna razstava, ki bo nekakšen prerez čez vse slovensko moderno likovno ustvarjanje. Zbirka bo vključevala tudi nekatera kasnejša dela naših impresionistov kot isti temeljni kamen, na katerem je zrastle zgradba naše sodobne likovne umetnosti.

Za **Novoletno jelko** je Mladinska knjiga, založba Centralnega komiteja Ljudske mladine Slovenije v Ljubljani, izdala več lepih knjig in slikanic za pionirje in cici-bane. Prav tako je podelila 30. decembra lani takojimeno Levstikovo nagrado slikarjem in pisateljem za najboljše ilustracije in tekste knjig. Ob tej priliki je dobil za knjigo „Življenje žuželk“ nagrado tudi tov. Anton Polnec, profesor iz Kranja.

Juan José Castro, znani argentinski skladatelj, dirigent in — kakor pravijo — najboljši živeči južnoameriški glasbenik, je na povabilo zveznega ministrstva za znanost in kulturo prispel v Jugoslavijo, kjer je imel koncerte v dvorani Kolarčeve univerze v Beogradu, potem v Zagrebu in nazadnje v Ljubljani. Dirigiral je razna dela svetovnih mojstrov, pa tudi svoje lastne kompozicije. Po njegovem pripovedovanju imajo v Buenos Airesu, kjer živi, tri orkestre, ki prirejajo stalne simfonične koncerte. Sam se veliko bavi s komponiranjem simfonij, klavirskih koncertov, baletov, kantat in komorne glasbe. Pravkar končuje svojo drugo opero, ki jo misli dokončati v prihodnjih mesecih v Italiji, kamor odhaja predvsem zaradi tega, da bi si ogledal bogato italijansko kulturo in njene spomenike, iz Italije pa odide v Svico, kjer bo dirigiral koncerte. V Jugoslavijo je prišel iz Anglije. Zanimiva je njegova sodba o našem glasbenem življenju. Pravi, da imamo premajhne dvorane za zelo številno koncertno publiko, o orkestrih pa sodi, da lahko postanejo s temeljitim študijem zelo dobri.

Statistični bilten prosvete, znanosti in kulture (2. številka) prinaša konkretne podatke v številkah, iz katerih se vsaj deloma lahko vidi kulturna rast in dvig naše prosvete. V dveh letih (1947—1949) se je dvignilo število stalnih gledališč v naši državi od 47 na 62, vsako leto pa so imela ta gledališča približno 5 milijonov obi-

Nekaj kulturnih dogodkov zadnjega časa

skovalcev, kar pomeni, da je obiskal gledališče skoraj vsak tretji človek. Nadaljnih pet milijonov obiskovalcev pa je obiskalo številna amaterska gledališča. Od leta do leta imamo več muzejev in zbirke se izpopolnjujejo. Leta 1947. je obiskalo 88 muzejev nad 650.000 ljudi, leta 1949. pa 109 muzejev že nad 1.200.000 ljudi. Leta 1947. je bilo 880 koncertov, v dveh letih pa že 2540 in število obiskovalcev se je v dveh letih dvignilo od 340.000 ljudi na nad en milijon. Javnih knjižnic in čitalnic, brez znanstvenih in strokovnih, smo imeli pred novim letom okoli 10.200 in v njih je bilo nad 4.000.000 knjig. Ljudskih univerz je nad 1000 in samo leta 1948. je bilo na njih okoli 85.000 predavanj, ki se jih je udeležilo nad 7.500.000 ljudi. Radijskih navedenikov je bilo 1949. leta 299.000, med njimi pa je že nad 41.000 delavcev in nad 21.000 kmetov.

Centralna jugoslovanska kinoteka. Pred poldrugim letom se je Jugoslavija uvrstila med 14 držav, ki se ponajbo s kinoteko, s filmskim arhivom, muzejem moderne umetnosti, kakor pravijo Amerikanci, ki ima nalogo zbirati in hraniti filmska dela, važna za zgodovino in razvoj filma. Naša mlada kinoteka šteje danes približno 35.000 filmskih dokumentov, bodisi umetniškega, bodisi dokumentarnega značaja. Za osnovo ji služi po vojni zaplenjen filmski material in domača mlada produkcija. Zbirka se seveda stalno veča, nekaj z nakupi pri domačih filmskih posestnikih, zlasti pa z nakupi in z zamenjavami v inozemstvu, s katerim je jugoslovanska kinoteka v živahnih zvezah. Kinoteko sestavlja več oddelkov. V knjižnici in čitalnici je poljudna filmska literatura, knjige in revije za študij, v fototeki so slike iz različnih filmov, v zgodovinskem oddelku dokumenti domače produkcije, v filmoteki pa bodo študijske filmske predstave za filmske strokovnjake. Kinoteka v Beogradu je zveznega značaja, predvideva pa se, da dobijo vse republike podobno ustanovo. Zaenkrat pa predvaja filme centralna kinoteka po republiških središčih in v Ljubljani so ta mesec filmski strokovnjaki že gledali nekaj starejših domačih in tujih filmskih redkosti.

V **Kranjskem kinu „Storžiču“** je bilo zadnja dva tedna na sporedu eno izmed nadpovprečnih del ameriške filmske proizvodnje, film „Zmajevno seme“ (I. in II. del). Film je narejen po romanu znane pisateljice Pearl S. Buckove in obravnava Kitajsko v času japonske okupacije leta 1937., kar nas zelo spominja na nemško okupacijo pri nas. Zgodba, pisana prepričljivo, z bogatim kitajskim jezikom, pritegne predvsem zato, ker nam podaja dogodke nevsipljivo. Prikazuje nam v glavnem življenje ene same družine v neki kitajski vasi in v življenju te družine se odražajo tudi zunanji dogodki. Kitajska, njeni ljudje, življenje, običaji in navade, kar je za povprečnega Evropejca še zelo oddaljen svet — vse to nam prikazuje ta film nazorno, in kar je glavno: v njem ni zlagane patetike, temveč je življenje

Uspešno delo Ljudske prosvete v okraju Kranj-okolica

V nedeljo 14. t. m. je bilo drugo zasedanje Ljudske prosvete okoliškega okraja Kranj, ki so se ga udeležili polnoštevilno delegati iz vseh krajev. O razvoju in delu LP je podala tov. Vodnik Tončka naslednje poročilo: „V preteklem letu so vse bolj oživljale odločbe statuta, prehajali smo k organizacijskemu utrjevanju društev in po dejansko izvedeni ločitvi Ljudske prosvete, od državnega aparata, v mesecu septembru 1950., je postala Ljudska prosveta povsem samostojna družbena formacija v sestavi OF. Odcepitev ni zavrla našega dela, postali pa smo ob tem samostojnejši za presojanje in odločanje pri gospodarskih vprašanjih. Namesto 36 društev s 119 sekcijami in 3.472 člani ob prvem zasedanju LP imamo danes po izpadu kranjskih mestnih društev in sekcij 43 društev s 180 sekcijami in 3.540 člani. V preteklem letu je bilo osnovanih 14 KUD in IZUD-ov in eno MKUD. Organizacijska trdnost društev je različna, ni še povsod zavestne in trajne dejavnosti. Nedvomno bodo morala društva in okrajni odbor veliko več skrbeti za izvajanje proračuna, kar bo tudi utrjevalo društveno disciplino. Potrebno bo točno vodenje evidence članarine, dohodkov prireditve in pravilno knjiženje izdatkov, kar bo vzgajalo ljudi v pravilnem gospodarjenju.

Najbolj številne in tudi aktivne so **dramske sekcije**, ki so lani nastopile s 172 predstavami. Izbira iger je bila zelo pestra. Sploh so vsa društva nenehno stremela za dobro izbiro in kvalitetno izvedbo iger, kar lahko trdimo, da je za podeželske odre korak naprej. Delo **pevskih zborov** je bilo zelo ozko. Od 23 jih deluje stalno le 6. V teku leta so bili izvedeni 4 pevski in 1 koncert ljudskih instrumentov. Spomladi je bila v Skofiji Loka pevka revija, na kateri so sodelovali zbori iz Skofje Loke, Križ, Kranja in Dupelj, maja pa je bilo izvedeno tekmovanje 17 pionirskih pevskih zborov, ki je pokazalo, da nekateri zbori resno streme za dvigom kvalitete petja. Stalnih **folklornih skupin** imamo 5. Zaradi pomanjkanja strokovnega kadra so v nekaterih krajih samo časovne, ker brez vodstva ne morejo napredovati. **Instrumentalnih skupin** je trinajst; tem je potrebna vsestranska učvrstitev, ker do sedaj še nobena ni bila zmožna izvesti samostojnega koncerta. **Lutkovne sekcije** delujejo v okviru pionirske organizacije in niso vezane na društva. Najbolj aktivne so bile ob priliki izvedbe novejše jelke. **Filmskih krožkov** še vedno nismo mogli oživeti. Krožek stalno deluje samo v Trzinu. V povezavi s sindikalno podružnico Iskre v Kranju je organizirano predvajanje ozkih zvočnih filmov na podeželju. V novembru je bilo 30 filmskih predstav v vseh večjih vaseh. V Tednu tehnike pa je

opisano toplo človeško. Morda prav zaradi tega film zelo vabi gledalce. Kitajci, ki so že vsa povojna leta in posebno še v zadnjem času v korejskem polomu v središču svetovnih dogodkov, prikazuje film kot izredno miroljubno, na zemljo in dom priklenjene ljudi, ki želijo bolj od vsega samo eno: živeti v miru...

bilo predvajanih 18 nemih ozkotračnih filmov, predvsem v šolah. **Izobraževalnih tečajev** je bilo lani zaključenih 42 s skupno 1.163 tečajniki. V letošnjem letu pa so privlačnejši praktični tečaji, ki jih je do sedaj 11. **Ljudska univerza** je v zadnjem času le doživela napredek. V Trzinu je uvedla jezikovne tečaje, ki jih obiskuje 95 oseb. V tem mesecu prične tudi z rednimi predavanji. Skofjeloška LU je s prvim predavanjem, ki je zajelo domačo Skofjeloško zgodovinsko snov, pritegnila nad 100 poslušalcev. V pretekli sezoni je redno delovala tudi Ljudska univerza v Gorenji vasi. **Knjižnice** je v okoliškem okraju 62, redno pa jih posluje le 28. Skupno število knjig je okrog 30.000. Posamezne knjižnice premalo skrbijo za nabavo novih knjig, ki so jim stavljene na razpolago.

S 1. oktobrom 1950 je sprejel plenum Ljudske prosvete okraja Kranj-okolica okvirni plan tekmovanja v čast 10-letnice OF. Po tem planu je izdelalo le 20 društev svoje plane, poročila o tekmovanju pa pošiljajo zelo neredno.

Delegati so nato v diskusiji iznašali težave in predloge za izboljšanje dela; razna vprašanja pa je razjasnil tudi član IO LPS tov. Horvat, ki je prisostvoval zasedanju skupščine. Nato je bil izvoljen nov odbor okrajne LP na čelu s predsednikom tov. Bavdek Dušanom in tajnico Vodnik Tončko.

LJUDSKA KNJIŽNICA V KRANJU JE ŽE SEDAJ PREMAJHNA, DA ZADOSTI VSEM POTREBAM

Iz letnega poročila Ljudske knjižnice v Kranju za leto 1950. posnemamo, da se je delo knjižnice v preteklem letu zelo razmahnilo. Naj nam številke pokažejo uspeh knjižnice in zanimanje za knjigo. Ob preureditvi 21. VI. 1947 leta je imela knjižnica 1800 knjig, do konca leta je bilo še pregledanih, uvrščenih in na novo nakupljenih 1374 knjig, v letu 1948. pa nabavljenih 1231, v letu 1949. 1015 in v letu 1950 2227 knjig.

V knjižnici je zdaj 7009 slovenskih, 526 srbskih in 112 ruskih knjig. Izposojenih je bilo: leta 1948. skupaj 11.036 knjig, leta 1949. 15.981 knjig in leta 1950 35.260 knjig.

Knjižnico je vzdrževal do konca leta 1950. Glavni odbor Zveze sindikatov Slovenije v Ljubljani. Z novim letom pa je postala knjižnica samostojna kulturna ustanova; vzdrževala se bo iz lastnih dohodkov in prispevkov raznih pridobitnih ustanov in podjetij. Iz podatkov je razvidno, kako skokoma narašča število obiskovalcev in izposojenih knjig. Čeprav je zelo narasla zaloga, je pomanjkanje knjig še vedno zelo občutno.

Ker se mora sedaj knjižnica kot samostojna ustanova vzdrževati z lastnimi dohodki in prispevki raznih pridobitnih podjetij, je razumljivo, da so samo njeni dohodki premajhni in da bodo morale pridobitne ustanove in podjetja prispevati zanj. Čim višja bo izobrazba delovnega človeka, tem zavestneje bo pristopal k svojemu delu.

Zapiski z gostovanja naših SKUD-ov

Nadaljevanje

(15)

Kosilo v Titovem Velesu nam je zelo teknilo. Bilo je že pozno popoldne, a zato nič čudnega. Preklemano, to je bilo kosilo: ocvrta jajca in tetovski fižol! Tetovski fižol pa ni kar tako in je priznan kot najboljši. Tokrat smo si ga pošteno privoščili.

Popoldne je hitro minilo. Mnogi so se razkropili, da si ogledajo mesto, drugi zopet dvorano kulturnega doma, kjer bomo imeli večer koncert. Enim kot drugim ni bilo žal. Tisti, ki so šli ogledat dvorano, pa so potem posedli po stolih na veliki terasi kulturnega doma, kjer imajo Velesovčani poletno kino. Jeseničani so prišli sem v polnem številu in s svojimi instrumenti. Zasedli so prednje stole in naredili večer-

ni koncert. Takoj je bilo vse polno ljudi. Vsi so z velikim zanimanjem sledili izvajanju slovenskih skladb.

Po glavnih ulicah pa se je ta čas odprla večerna promenada. Ulica je zatemnela od ljudi. Kakor da bi kdo odprl zatvornico jezera, tako je zavalovala živa reka človeških teles. Bila je to res živa slika pestrosti oblačil, starosti in mladosti. Rekel bi, da je prišlo ta večer na ulico vse, kar živi v mestu, kajti odkod bi se sicer vzelo toliko ljudi! Makedonec, Srb, Siptar, Turek itd. — vsakega si lahko razločil, ali po nošnji, ali pa po govoru. Kakšna pestrost! Meni se je zdelo, kot da sem v Babilonu. Kar pijan sem bil od te raznolike govornice.

„Zvečer gremo na koncert,“ sem slišal, kolikor sem razumel, tu.

„Bo dobro?“ se je zanimal oni tam.

„Odlično! Ne bo vam žal. Slovenci so tu.“

Takšne in podobne govornice so me navdale z nekim ponosom. Obenem pa me zaskrbelo: ali bodo naši potrdili vsa njihova pričakovanja? Kot sem zvedel od raznih strani, je v Titovem Velesu močno razvito kulturno življenje in da so Velesovčani zelo kritični ljudje. O tem sem se kmalu tudi prepričal.

Zvečer pred osmo. V kulturni dom so se odprla vrata. Vse polno ljudi hiti iz promenade v veliko in lepo dvorano. Tolik-

šnega gledališkega prostora se nisem nadejal. Dvorana ima okrog 800 sedežev z balkonom in čeden oder, kakršnega marsikje pri nas primanjkuje. Dvorana je bila že pred začetkom popolnoma zasedena, toda ljudje so hoteli na vsak način še vedno noter. Na hitro je bilo izdanih še 200 vstopnic za stojišča, ki jih sicer ni. Ko se je dvignil zastor, se je v dvorani dobesedno trlo ljudi. In čeprav jih je bilo toliko, je v začetku na mah vse utihnilo.

Na odru so bili razvrščeni v skladni skupini vsi sodelujoči člani naših treh slovenskih SKUD-ov. Sledil je plamteč pozdrav predstavnika Mestnega sindikalnega sveta za iskreno dobrodoščilo slovenskim gostom, na kar je dvorana zabučala v gromkem odobravanju. Po tej sceni je sledil program. Koliko lažje in z večjim poletom gre pesem zdaj od srca! Kakšen sprejem! Prešernovci so se mi zdeli kot pomlajeni. Ciste in skladne so bile njihove pesmi, ubrano petje je našlo pohvalen odmev med vernimi poslušalci. Simonittijev „Bolen mi leži“ pa so seveda morali ponavljati, ker drugače ni šlo. Nastopili so Jeseničani. Godba na pihala je bila tudi odlična. In kot da bi tekmovali, kdo bo boljši na tem večeru, so se odrezali tudi Rožančevi folkloristi in želi za svoj nastop, ki je bil res dober, burno odobravanje publike.

Bil sem stisnjen v neki loži zadaj in

sem videl vse to. Poslušaci so napeto sledili vsemu programu in niti med odmorom se niso hoteli premakniti s svojih mest. Program je trajal približno dve uri in vendar, čeprav je bila v dvorani silna stiska, ni nihče odšel pred koncem iz dvorane. To in napeta tišina, ki je vladala med predvajanjem posameznih točk, je zgovorna priča, da je Makedonec močno dojemljiv in navdušen za kulturo in umetnost, ki jo hoče prej ali slej popolnoma obvladati. Ali je to tudi dokaz njihove gostoljubne pažnje, ki smo jo prvič mogočno občutili baš v Titovem Velesu? Koncert sam je brez pretenzij res odlično uspel in bil eden najboljših koncertov na naši turistični poti po Makedoniji.

(Dalje prihodnjič)

Na poti v mesto Štip

TEDENSKA KRONIKA

Akademija v počastitev Lenineve smrti. Ob priliki 27-letnice Lenineve smrti bo v soboto dne 20. januarja ob 20. uri v veliki dvorani Sindikalnega doma v Kranju slavna akademija, na kateri bo o velikem Leninu govoril tov. Ivan Regent, minister prosvete LRS. Sodeluje tudi mešani zbor in godba SKUD-a „France Prešeren“ iz Kranja. — Vabljeni!

Mestni odbor OF Kranj

Kranjski „Udarnik“ vzgaja smučarje. — Sindikalno smučarsko društvo „Udarnik“ ne prireja samo tekem. Nadarjene mlade smučarje je poslalo v tečaj na Jošt in v Planico. Z rednimi predavanji skrbi za sodobno vzgojo naraščajo. Predava priznani smučarski pedagog tov. Zihert Janjo. Na dan JA je govoril „O važnosti smučanja“, v januarju pa je imel predavanje „Bloke — zibelka slovenskega smučarstva“.

Hvaležna mladina.

TUDI V LOKALNEM GOSPODARSTVU SE IZKAZUJEJO NAŠI DELOVNI LJUDJE KOT STROKOVNJAKI

Tak primer je v Škofji Loki v mestnem podjetju Pekarija, ki ima parno peč za peko kruha za približno 6—8000 potrošnikov. Parna peč se je zaradi starosti in prevelike obremenitve pokvarila. Toda kljub staremu mnenju, da lahko peč popravi le strokovnjak podjetja, ki je peč postavilo, sta tov. Zontar Franc in zidar tov. Lešnjak v 6 dneh odlično rešila to vprašanje. S tem sta dokazala, kaj zmorejo naši svobodni delovni ljudje, ki si grade sami svoje boljše življenje.

SPOMINSKI DNEVI

Od 19. do 22. januarja 1944. — Trdi boji XXX. divizije v Trnovskem gozdu; napadajoči Nemci utrpeli težke izgube.
21. januarja 1924. — Umrl Vladimir Iljič Lenin.
21. januarja 1945. — Skofjeloški odred se bori z belo gardo pri Železnikih. Sovražnik se umakne in ima pri tem osem mrtvih in deset ranjenih.
23. januarja 1878. — Rojen Oton Zupančič.
23. januarja 1945. — V Beogradu zvezna sindikalna konferenca, na kateri je bil sprejet sklep o ustanovitvi Enotnih sindikatov delavcev in nameščenecv Jugoslavije.

DEŽURNA SLUŽBA

Od 21. januarja dalje skozi ves teden ima dežurno službo pri državnem socialnem zavarovanju v Kranju dr. Hribnik Ivan, tel. 553. Obiski na dom naj se prijavijo najkasneje do 18. ure zvečer. Po tej uri bo dežurni zdravnik obiskoval le bolnike s težjimi poškodbami in močnimi krvavitvami.

GLEDALIŠČE

Prešernovo gledališče Kranj

Cetrtek, 18. januarja ob 20. uri: Molière: „Izsiljena ženitev“ in „Ljubezen — zdravnik“ — Izven. Sobota, 20. januarja ob 20. uri: Molière: „Izsiljena ženitev“ in „Ljubezen — zdravnik“ — Izven. Nedelja, 21. januarja ob 18. uri: Molière: „Izsiljena ženitev“ in „Ljubezen — zdravnik“ — Izven.
Sindikalna podružnica Prešernovega gledališča pripravlja v režiji B. Dežmana otroško pravljico igrano „Rdeča kapica“. Poleg otrok nastopajo člani gledališča. Premiera bo koncem januarja.

Kino

„Storžič“ Kranj: od 22. do 24. januarja, avstrijski film „Beli sen“. Predstave ob 17.30 uri in 20. uri. V nedeljo ob 16., 18. in 20. uri.
„Svoboda“ Strazhišče: od 19. do 22. januarja, ameriški film „Bruc v Oxfordu“. Predstave vsak petek ob 20., v soboto ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri in v ponedeljek ob 18. in 20. uri.

Škofja Loka: od 18. do 21. januarja, angleški film „Zvezde gledajo z neba“.

Tržič: 19. do 21. januarja, angleški film „Hamlet“; od 24. do 28. januarja, nov slovenski umetniški film „Se bo kdaj pomlad“.

OBČNI ZBORI

Prostovoljno gasilsko društvo Kranj obvešča svoje članstvo, da se vrši redni letni zbor gasilcev v nedeljo dne 21. januarja ob 8. uri zjutraj v zgornji dvorani Sindikalnega doma v Kranju. — V smislu člena 11. pravil o prostovoljnih gasilskih društvih je zbor gasilcev sklepčen, če sta navzoči dve tretjini društvenih članov. Ako zbor ob določenem času ni sklepčen, je pol ure kasneje nov zbor, ne glede na število navzočih. Na zbor gasilcev so vabljeni vsi člani prostovoljnih, kakor tudi industrijsko-zavodskih gasilskih čet. Na pomoč!

Redna letna skupščina gospodinjstev pomočnic v Kranju bo 25. t. m. ob 19.30 uri v prostorih Sindikalnega doma. — Upravni odbor sindikalne podružnice poziva vse svoje članice k polnoštevilni udeležbi. Delodajalci naj opozorijo in dajo možnost našim članicam, da se zbora sigurno udeležijo. Vsem članicam naj bo ta poziv manifestacija in zavest za polnoštevilno udeležbo.

Upravni odbor
gospodinjstev pomočnic sind. podr.
št. 2 v Kranju

mali oglasi

Ljudska knjižnica v Kranju na Titovem trgu je odprta dnevno od 10.—12. ure in od 14.—18. ure, v soboto od 10.—12. ure. V soboto popoldan in v nedeljo zaprta. Obiščite čitalnico, kjer je na razpolago preko 40 raznih časopisov, revij in ilustracij. Dostopna vsakomur.

Takoj sprejememo enega skladiščnika in enega ekonoma. Plača po dogovoru. Hrana in stanovanje zagotovljena. Javiti se v času od 7.—16. ure. — Opekarna Bobovk pri Kranju.

Sani v dobrem stanju, pripravne za izvoška, poceni prodam. Poizve se na Golniku št. 15.

8. januarja izgubljen, osebno, OF in sindikalno izkaznico na ime Perdan Matija, Senčur — proglašam za neveljavne.

Izgubile so se 15. januarja tri mlade kokoši. Prosim poštenega najditelja, da sporoči proti nagradi na Podlipnik, Kranj, Cankarjeva 14.

Blok št. 3452, izdan v Komisijski trgovini Kranj, preklicujem za neveljaven. — Gregorka Fani, Savska 1.

V ponedeljek 15. januarja okrog poldneva se je izgubila mala ženska zapetna ura na jermenčku pred bolnišnico blagajno v Kranju (odnosno v prosi), alina poti od blagajne v mesto. Nje se, da jo najditelj odda proti nagradi v upravi lista.

Zamenjam čevljiarski stroj „Celinder“ za ženski šivalni stroj. Naslov v upravi lista.
Proglasam za neveljavno izgubljen koledarsko knjižico, št. tablice 7210, na ime Pernuš Lucija, Srednja Bela 12.

Iščem gospodinjstvo pomočnico v starosti 30—40 let, večšo kuhanja in nege otroka. Naslov v upravi lista.

23. decembra 1950 izgubljen osebno legitimacijo iz Kranja do Predoselj na ime Stenovec Janez, Predoselje, proglašam za neveljavno.

SKOZI FOTO IN REŠTO

KZ KOKRA IN NJEN UPRAVNI ODBOR

Kmetijska zadruga Kokra se peča v pretežni večini z gozdarstvom. Upravni odbor je sestavljen iz samih kmetov, toda za Kmetijsko zadrugo imajo skrajno slabo zanimanje. Ob času letne inventure ni prišel šel k popisu blaga niti sam predsednik tov. Stular, čeprav je bila inventura pred reorganizacijo trgovine tako zelo važna. Verjetno se je bal mraza, ker poslovalnica KZ Kokra še do danes ni dobila drv, čeprav je tu pretežno gozdnat predel. Upamo, da se bodo sčasoma že spametovali in nudili zadrugi vsaj najnujnejšo podporo.

ELIZKULTURA SPORT

Z REDNE LETNE SKUPŠČINE KRANJSKEGA POVERJENISTVA NOGOMETNE ZVEZE SLOVENIJE

4. januarja t. l. je bila v Kranju redna letna skupščina NZS. Udeležili so se je vsi zastopniki klubov in sekcij na Gorenjskem, razen „Gregorčiča“ iz Jesenic in „Železničarja“ iz Kranja. Iz poročil je bilo razvidno, da je bilo na Gorenjskem v lanskem letu odigranih 222 in 29 prijateljskih nogometnih tekem in da so vse končale brez neredov. Kaznovanih je bilo le 17 igralcev, kar je velik napredek z ozirom na prejšnja leta.

Iz Gorenjske tekmujejo dva kluba v nogometnem prvenstvu Slovenije. Najresnejši kandidat za naslov prvaka Slovenije v letu 1950. je NK Korotan iz Kranja: nadalje tekmuje 1 mladinsko moštvo v republiškem mladinskem tekmovanju, 3 klubi pa za prvenstvo ljubljanske oblasti. Za prvenstvo Gorenjske pa tekmuje v 1. skupini 5 moštve, v mladinski 8 moštve, v pionirski pa 9 moštve.

Skupščina je dala priznanje in pohvalo za uspešno delo v času od leta 1945. pa do danes NK Korotanu iz Kranja in nogometnim sekcijam SŠD J. Gregorčič iz Jesenic ter SD Prešernu iz Lesc, od posameznikov pa so bili pohvaljeni tov. Kovarnik Janez (predsednik NK Korotan), Djukić Dušan (trener NK Korotan), Talar Jože (ref. nog. sek. SK Bratstvo iz Jesenic), Kobentar Anton (ref. nog. sek. Prešerna), Pučko Janjo (SK Bratstvo), Feldin Dušan iz Nakla, Šarabon Slavko in Petrič Jože iz Tržiča, kapetan JA Radanov Milan iz Škofje Loke in Čeh Rajko iz Jesenic.

Skupščina je razpravljala tudi o bodočem tekmovanju, za kar bo dal nov odbor svoje predloge delegatoma, ki jih bosta predložila skupščini NZS v Ljubljani. Na koncu pa sta bili še poslani resoluciji Nogometni zvezi Jugoslavije in Nogometni zvezi Slovenije.

SMUČARSKI DAN NA JEZERSKEM

Ko že govorimo o smučarskem dnevu, je ravno prilika, da si ogledamo delo smučarskega kluba na Jezerskem malo natančneje. Razpored dneva je bil tale: dopoldne ob 9. uri so bile slalom tekme za člane in pomladke v Zmitkovem. Proga za člane je bila dolga 600 m, z 200 m višinske razlike in z 28 vrati. Sneg je bil odličn, tako da so imeli tekmovalci kot gledalci lep užitek. Najboljši je bil obakrat Sinkovec Izidor, ki je prevozil progo v 0.39,2 min. Drugi je bil Jekl Franc s časom 0.51,1 min., tretji Kastrun Poldi s časom 0.52 min. Podmladkarji so imeli za 8 vrati krajšo progo. Najboljši je bil Polajnar Franc, ki je prevozil 20 vrati v času 0.49,3 min; drugi je bil Zadnikar Jakce s časom 0.54,2 min; tretji pa Polajner Jože. Ker so oboji vozili po dvakrat, se je stvar zavlekla do 12. ure. Ob 2. uri so se začeli patrolni teki. Na 10 kilometrov dolgi progi se je razvila borba med 8 patrolami, ki so štartale z dvominutno razliko. V času 0.37,42 sta prispela na cilj Justin Franc in Kastrun Poldi in obdržala 1. mesto. Podmladek, ki je tekmoval na isti način na 5 km dolgi progi, je vzbudil pri gledalcih še večje zanimanje. Prvo mesto sta si priborila brata Zadnikar Jakce in Andrej s časom 0.22,33 ur. Sledila jim je patrola Krč Fric in Polajnar Jože s časom 25,52 min. Po tekmah so si ob godbi pripravili smučarji zabavno uro. Ob 5. uri popoldne pa je predsednik razsodišča tov. Mušič Anton prebral rezultate tekmovanja.

Takoj zatem je bil ob navzočnosti 70 članov redni letni občni zbor. Predsednik je posebno pozdravil stare smučarje, ki so bili člani kluba ob njegovi ustanovitvi leta 1929, ter tov. šolskega upravitelja Mušič Antona. V uvodnem govoru je predsednik SK med drugimi opisal razvoj smučarstva na Jezerskem in organizacijski razvoj od ustanovitve kluba leta 1929. Opisal je tudi delo smučarjev v času borbe. Naša dolinica je dala dokaj smučarjev za boljšo bodočnost, kakor na primer Vrhan, ki mu v spomin prirejamo vsako leto njegov najljubši smuk. Potem Majnik, ki smo mu v spomin izpolnili njegovo zamisel in željo veleslalom pod Grintovcem, kar imenujemo Majnikov meddruštveni veleslalom itd.

Občni zbor je nato kritično pregledal delo odbornikov. Iz poročila tehničnega vodje je bilo videti število prirejenih tekem. Teh je bilo preteklo zimo 11 in od

SAN

Prireja ing. Sikošek Boris

Zanemarjanje osnovnih pravil otvoritve omogoča nasprotni stranki nagel napad neposredno na kralja. V otvoritvi stremimo za tem, da čim hitreje razvijemo figure brez nepotrebnega izgubljanja na času, zavarujemo z rokado kralja ter iz nastalega položaja na šahovnici poiščemo oblike, na katere bomo usmerili dobro promisljene napade. Vsako odstopanje od teh najvažnejših principov ima lahko težke posledice. Tako je bilo tudi v naslednji partiji med vele mojstrom Retijem in nekim amaterjem.

Beli: Reti

Črni: N. N.

1. e2—e4 c7—c6 2. d2—d4 d7—d5 3. Sbl—c3 d5—e4: (Ta ritem igre imenujemo Caro—Kan otvoritev). 4. Sc3—24 : Sg8—f6 5. Dd1—d3 (Beli se namerava s pospešitvijo dolge rokade naglo dokopati do napada. Njegov plan je operirati na d—liniji ter pričeti po pripravi s prodorom d kmeta z d4—d5) c7—e5? (Res je, da črni s tem udarom na središču ruši močnega d kmeta, ki obenem omogoča razvoj zaprtga lovca na f8. Toda to na škodo dragoce nega časa. Črni izgubi dva važna tempa, ki bi ju lahko izkoristil za razvoj na drug boljši način. Lahko bi igral enostavno Sb8—d7. Sf6—e4 : in Sd7—f6 z dobro igro in hitrim izenačenjem). 6. d4—e5: Dd8—a5 + 7. Lcl—d2 Da5—c5 : 8. 0—0—0!! (Beli žrtvuje le na videz skakača na e4. Pripravi se svojemu nasprotniku globoko past, v kateri se je ta tudi ujel. Pa čeprav bi črni še pravočasno opazil grozečo nevarnost in figure ne bi vzel, bi bila njegova pozicija zelo slaba. Ocenimo položaj! Beli ima že razvite 4 figure, med tem pa ima črni šele dve. Razen tega bo beli s tempom pripeljal na bojišče še skakača iz G1, ki bo na f3 napadel črno damo ter dosegel, da bo dama zopet izgubila en tempo. Dalje ima beli svojega kralja že na varnem, črni kralj pa stoji še nezavarovan. Črni je prav za prav pozicijsko izgubljen. Sf6—e4?? 9. Dd3—d8 + !! Ke8—d8 : 10. Ld2—g5 + (dvojni šah) Kd8—c7 11. Lg5—d8 mat.

Krasna matna kombinacija, ki je v tako zgodnjem stadiju partije možna le zaradi tega, ker je hasprotnik grobo prekršil osnovna otvoritvena pravila.

Ljudska tehnika

KAKO FOTEKAJO LETNE SKUPŠČINE OSNOVNIH ORGANIZACIJ LJUDSKE TEHNIKE NA PODROČJU MO LT KRANJ

Prednjačijo društva in klubi nekaterih zvez kot n. pr. foto—kino klub, radio—klub, aero—klub in avtomobilsko—motociklistično društvo, ki so pravočasno in dobro izvedli letne skupščine. Izmed klubov tehnike so pravilno razumeli pomen in namen čim pravočasnejše izvedbe letne skupščine Gumsarska šola, mlekarška šola in ekonomska srednja šola. Ta društva so na skupščinah pravilno signalizirala pozitivne in negativne rezultate dela v preteklem letu, plan splošnega dela in vzgoje kadrov za tekoče leto pa postavila na trdno osnovo in sicer tako, da bo tehnično znanje povezano v praktično veljavnost, s čemer bo dosežen neposreden stik z razvojem našega socialističnega gospodarstva. Tudi finančno vprašanje se rešuje zadovoljivo, ker vsaka organizacija stremi za tem, da krije svoje izdatke z lastnimi dohodki.

V času obletnice OF bo aero—klub imel eno gospodarsko—politično in eno strokovno predavanje, avtomobilsko—motociklistično društvo pa akcijo, ki bo skušala delno prikazati častne naloge čuvarja naše domovine. Klub tehnike mlekarške šole pa pripravlja kulturno prireditev za vas.

V klubih tehnike, predvsem po tovarnah, v podjetjih in po nekaterih šolah, letne skupščine še niso izvedene. Za to nosijo poleg upravnih odborov KT krivdo tudi predsedstva MO LT, ki so obljubila vsi pomoč, dejansko pa je niso nudila v zadovoljivi meri.

teh ena meddruštvenega značaja. Poleg tega so se člani udeležili tudi državnega in oblastnega tekmovanja na Pokljuki in Lipnici. Preteklo zimo so za članstvo prvič na Jezerskem priredili 10-dnevni smučarski tečaj. Lansko jesen je bila bojna štafeta in obvezni jesenski kros. Z. A.